

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11151/23

ECOFIN 676
UEM 210
SOC 501
EMPL 352
COMPET 696
ENV 775
EDUC 288
RECH 320
ENER 411
JAI 922
GENDER 152
ANTIDISCRIM 146
JEUN 190
SAN 427

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	9846/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 620 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Austrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2023. gada stabilitātes programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu COM(2023) 620 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

par Austrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2023. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ², ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā Austriju nenorādīja kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība. Padziļināts pārskats attiecīgi nebūtu vajadzīgs. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī atzinumu par Austrijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ³ ("2023. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

³ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435⁴ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtojoties ar enerģijas cenām saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi tiktu kvantificēti un diferencēti un formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm. Komisija ieteica, ka visām dalībvalstīm būtu jāturpina aizsargāt valsts finansētās investīcijas un jānodrošina mehānisma un citu Savienības fondu efektīva izmantošana, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Austrija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Austrijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu⁵. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Austrija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

⁵ ST 10159/2021 INIT; ST 10159/2021 COR 1; ST 10159/2021 ADD 1.

- (10) Austrija 2023. gada 26. aprīlī iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada stabilitātes programmu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Austrijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Austriju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Austrija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Austrija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjaudājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjaudājumi. Tajā bija arī novērtēts Austrijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

- (12) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Austrijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 5,8 % no IKP 2021. gadā līdz 3,2 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 82,3 % no IKP 2021. gada beigās līdz 78,4 % 2022. gada beigās. 2023. gada 24. maijā Komisija izdeva ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Minētajā ziņojumā bija aplūkots Austrijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2022. gadā pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka deficīta kritērijs ir izpildīts. Atbilstīgi 2023. gada 8. marta paziņojumam Komisija nav ierosinājusi 2023. gada pavasarī sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Pēc tam Komisija paziņoja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu. Austrijai tas būtu jāņem vērā 2023. gada budžeta izpildē un 2024. gada budžeta plāna projekta sagatavošanā.
- (13) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi fiskālās politikas ieņēmumus samazinoši pasākumi 2022. gadā bija CO₂ cenas ieviešanas atlikšana, enerģijas nodokļu samazināšana un nodokļu atvieglojumi svārstmigrantiem, savukārt šādi fiskālās politikas izdevumus palielinoši pasākumi bija enerģijas izmaksu subsīdijas uzņēmumiem, fiksētas summas pārvedumi mājsaimniecībām un tiešie maksājumi pensionāriem. Minēto pasākumu izmaksas daļēji kompensēja jauni nodokļi par enerģijas ražotāju un piegādātāju negaidīto papildu peļņu. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 1,5 % no IKP. Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējušas arī budžeta izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām un kas tiek lēstas 0,2 % apmērā no IKP 2022. gadā. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 4,3 % 2021. gadā līdz 0,8 % no IKP 2022. gadā.

- (14) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Austrijai ⁶ 2022. gadā saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas.
- (15) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ⁷ 2022. gadā bija atbalstoša, proti, 2,8 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Tāpat Austrija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko finansē no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 0,2 % no IKP (0,2 % no IKP 2021. gadā). Valsts finansētajām investīcijām bijusi bremzējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,1 procentpunktam ⁸. Tāpēc Austrija nesaglabāja valsts finansētās investīcijas, kas neatbilst Padomes ieteikumam. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam bijusi ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 1,8 procentpunktiem no IKP. Minētā ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko radīja pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (papildu neto budžeta izmaksas 1,5 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,2 % no IKP). Tāpēc Austrija ir pietiekami kontrolējusi valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.

⁶ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 93. lpp.).

⁷ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

⁸ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,9 procentpunktiem no IKP. Šo ekspansīvo ietekmi lielā mērā nosaka gāzes stratēģiskās rezerves iegāde aptuveni 0,8 % apmērā no IKP.

- (16) 2023. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs atbilst Komisijas 2023. gada pavasara prognozei. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 0,3 % un 2024. gadā – par 1,8 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts lielāks reālā IKP pieaugums 2023. gadā (0,4 %) un mazāks reālā IKP pieauguma temps 2024. gadā (1,6 %), kam par iemeslu galvenokārt ir lielāka privātā patēriņa pieauguma ietekme 2023. gadā un mazāka publiskā patēriņa pieauguma ietekme 2024. gadā.
- (17) Valdība 2023. gada stabilitātes programmā paredz, ka vispārējais valdības budžeta deficīts 2023. gadā arvien būs 3,2 % no IKP. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 78,4 % 2022. gada beigās līdz 77,0 % 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 2,4 % no IKP. Tas ir mazāks nekā 2023. gada stabilitātes programmas deficīta prognozē galvenokārt saistībā ar atšķirīgām prognozēm par dažu ar enerģētiku saistītu pasākumu ietekmi uz budžetu, jo īpaši attiecībā uz enerģijas subsīdijām uzņēmumiem. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota zemāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 75,4 % 2023. gada beigās. Atšķirība radusies tādēļ, ka atšķiras prognozes par valdības budžeta deficītu.

- (18) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie ietver pasākumus, kas pagarināti pēc 2022. gada (t. i., elektroenerģijas cenu bremzēšana) un jaunus pasākumus, piemēram, jaunu enerģijas izmaksu subsīdiju shēmu uzņēmumiem. Minēto pasākumu izmaksas joprojām daļēji kompensē enerģijas piegādātājiem uzliktais nodoklis par negaidītu papildu peļņu. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 1,8 % apmērā no IKP ⁹. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem, un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas patēriņu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķtiecīgo atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹⁰, veidos 0,4 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,2 % no IKP 2022. gadā). Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 0,8 % no IKP.

⁹ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹⁰ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Austrijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 162. lpp.).

- (19) Savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā Padome ieteica Austrijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai ¹¹, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām māsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Austrijai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Austrijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.

¹¹ Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Austrijas potenciālās izlaides pieauguma aplēse vidējā termiņā (10 gadu vidējais rādītājs), kuru izmanto fiskālās nostājas noteikšanai, nominālā izteiksmē ir 8,6 %.

- (20) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā būs bremsējoša (+1,0 % no IKP) augstas inflācijas kontekstā. Fiskālā nostāja 2022. gadā bija ekspansīva (-2,8 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs bremsējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,3 procentpunktiem no IKP. Tas ietver mērķorientēto atbalsta pasākumu izmaksu samazinājumu 0,2 % no IKP apmērā mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, kuri ir visneaizsargātākie pret enerģijas cenu pieaugumu. Prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums kopumā atbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Tiek prognozēts, ka no mehānisma dotācijām un no citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniegs 0,3 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju 0,1 procentpunkta apmērā. Tāpēc Austrija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un paredzams, ka tiks saglabātas valsts finansētās investīcijas ¹². Tiek plānotas publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā un enerģētiskajā drošībā, piemēram, dalībā svarīgā projektā visas Eiropas interesēs mikroelektronikas un savienojamības jomā, mazu un vidēju uzņēmumu un publiskās pārvaldes digitalizācijā, kā arī apkures sistēmu nomaiņā, ko daļēji finansē no mehānisma un citiem Savienības fondiem.
- (21) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, 2024. gadā sasniedzot 1,6 % no IKP. Samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo ar enerģētiku saistīto pasākumu pakāpenisku atcelšanu. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies, 2024. gada beigās sasniedzot 75,1 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 1,3 % apmērā no IKP. Tas ir līdzīgi 2023. gada stabilitātes programmā prognozētajam deficītam. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota mazāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 73,3 % 2024. gada beigās.

¹² Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs bremsējoša ietekme, kas atbilst 0,9 procentpunktiem no IKP. Šo bremsējošo ietekmi nosaka gāzes stratēģiskās rezerves iegāde 2022. gadā.

- (22) 2023. gada stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt gandrīz visus enerģētikas atbalsta pasākumus, pieņemot, ka enerģijas cenas turpinās samazināties. Arī Komisija pieņem, ka enerģētikas atbalsta pasākumi gandrīz pilnībā tiks izbeigti (neto izmaksas 0,1 % no IKP 2024. gadā). Minēto aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna.
- (23) Regula (EK) Nr. 1466/97 aicina katru gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci vidēja termiņa budžeta mērķa virzienā, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP ¹³. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus, saskaņā ar Komisijas aplēsēm būtu atbilstīgi 2024. gadā uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,3 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu un saskaņā ar Komisijas metodoloģiju, neto valsts finansēto primāro izdevumu ¹⁴ pieaugumam 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 4,6 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 1,8 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāizbeidz, ja enerģijas tirgus attīstība to ļauj un sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem, un saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm, tas radītu neto primāro izdevumu pieaugumu, kas ir zem 2024. gadam ieteiktā maksimālā pieauguma tempa.
- (24) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 4,0 %, kas ir zem ieteiktā pieauguma tempa. Komisijas prognozē prognozētā korekcija ir mazāka nekā ietaupījumi no enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīgas izbeigšanas to izdevumu dēļ, kuri ir atkarīgi no inflācijas attīstības 2023. gadā, piemēram, pensiju izdevumi, darba ņēmēju atalgojums un daži sociālie pabalsti, kā arī dažu vēl neizbeigtu ar enerģētiku saistīto pasākumu dēļ.

¹³ Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantā arī prasīts veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP tām dalībvalstīm, kuru valsts parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurās ir izteiktāki parāda atmaksājamības riski.

¹⁴ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus un cikliskā bezdarba izdevumus.

- (25) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka valdības investīcijas samazināsies no 3,5 % no IKP 2023. gadā līdz 3,4 % no IKP 2024. gadā. Zemāks investīciju līmenis atspoguļo mazākas valsts finansētās investīcijas.
- (26) 2023. gada stabilitātes programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 1,4 % no IKP 2025. gadā un 1,3 % līdz 2026. gadam. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saglabāsies zem 3 % no IKP visā programmas aptvertajā laikā. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 75,1 % 2024. gada beigās līdz 71,4 % 2026. gada beigās. Austrija ilgtermiņā saskaras ar vidējiem fiskālās ilgtspējas riskiem, ko galvenokārt rada ar iedzīvotāju novecošanu saistītais spiediens uz budžetu (tas jo īpaši attiecas uz izdevumu pieaugumu ilgtermiņa aprūpei un veselības aprūpei), un parāda palielināšanās Covid-19 un enerģētikas krīzes ekonomisko un sociālo seku novēršanas pasākumu dēļ. Ilgtermiņa aprūpes un veselības aprūpes nozare saskaras arī ar darbaspēka trūkumu, kas daļēji ir saistīts ar darba nepievilcīgumu šajās nozarēs. Nesen īstenotā aprūpes reformas pakete, kuras mērķis bija risināt darbaspēka trūkuma problēmu, kas ietvēra algu īstermiņa palielināšanu un īstermiņa pārvedumus aprūpētājiem, ir labs solis pretī tam, lai padarītu profesiju pievilcīgāku, taču tas arī palielinās fiskālās izmaksas. Darba grupa ilgtermiņa aprūpes jautājumos 2021. gadā ierosināja pasākumus aprūpes atbilstības uzlabošanai, kas vienlaikus ļautu saglabāt fiskālo ilgtspēju. Šie pasākumi ietver koordinēta kontroles mehānisma izveidi ar skaidri noteiktiem pienākumiem dažādos pārvaldes līmeņos, kas palīdzētu uzlabot publisko izdevumu kvalitāti un salīdzināmību, piemēram, nosakot vienotus tarifu principus ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem. Notiekošās sarunas par federālo fiskālo sistēmu nodrošina iespēju atbalstīt šāda mehānisma īstenošanu.

- (27) Covid-19 pandēmijas laikā veselības aprūpes sistēma izrādījās noturīga. Tomēr tiek prognozēts, ka veselības aprūpes izdevumi līdz 2070. gadam palielināsies par 1,2 procentpunktiem no IKP. Turklāt joprojām netiek pietiekami izmantoti profilakses pasākumi un ambulatorā primārā aprūpe, savukārt daudzus veselības aprūpes pakalpojumus joprojām sniedz slimnīcas, un šāds aprūpes veids ir dārgs un neefektīvs. Atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs stiprināt ambulatoro primāro veselības aprūpi, jo īpaši, atbalstot jaunus un esošos primārās veselības aprūpes centrus vietējās teritorijās. Tomēr, ņemot vērā bažas par fiskālo ilgtspēju, būs ļoti svarīgi pacientiem nodrošināt saskaņotu orientāciju veselības aprūpes sistēmā, cita starpā nodrošinot, ka primārās veselības aprūpes pakalpojumu lielāka pieejamība vienlaikus nozīmēs esošo slimnīcu vai ambulatoro speciālistu veselības aprūpes pakalpojumu mazāku izmantošanu.
- (28) Austrijas fiskālā sistēma pašlaik ir balstīta uz sarežģītiem finansiālo kompensāciju mehānismiem starp federālajām, reģionālajām un vietējām iestādēm, un tā nodrošina ierobežotus stimulus efektīviem publiskajiem izdevumiem. Nodokļu autonomijas trūkuma dēļ izdevumu finansēšana dažādos valdības līmeņos lielā mērā ir atkarīga no šīs sistēmas. 2022. gadā tikai 7,2 % no visiem publiskajiem ieņēmumiem bija federālo zemju pašu ieņēmumi ¹⁵. Tajā pašā laikā tādi pamatpakalpojumi kā veselības aprūpe, bērnu aprūpe un investīcijas sabiedriskajā transportā ir daļēji atkarīgi no federālo zemju un pašvaldību izdevumiem. Demogrāfiskās pārmaiņas un zaļā pārkārtošanās vēl vairāk palielina izmaksu slogu federālajām valstīm un pašvaldībām, taču nav saiknes starp ieņēmumiem no pašu avotiem un izdevumu dinamiku. Pašreizējai fiskālajai sistēmai ir tendence izraisīt neefektivitāti un pārredzamības trūkumu, jo tā padara neskaidru saikni starp nodokļu slogu un valdības izdevumiem. Lai uzlabotu publisko izdevumu vispārējo kvalitāti, ir ļoti svarīgi labāk salāgot pašu ieņēmumus ar izdevumiem reģionu valdību un pašvaldību līmenī un stiprināt pārredzamību un koordināciju. Reģionālās nodokļu autonomijas veicināšana, reformējot īpašuma nodokļa sistēmu, varētu būt veids, kā uzlabot fiskālo federālismu un nodokļu sistēmu kopumā. 2022. gada beigās sāktās sarunas ir iespēja virzīties uz priekšu šajā jautājumā.

¹⁵ Šis skaitlis attiecas uz 2010. gada Eiropas Kontu sistēmas (EKS) 1312. apakšsektoru.

- (29) Joprojām pastāv iespējas novirzīt nodokļu slogu no darbaspēka uz izaugsmei labvēlīgākiem un iekļaujošākiem ieņēmumu avotiem. Nodokļu sistēmu raksturo liels slogs darbaspēkam, ko rada algu nodokļi un sociālā nodrošinājuma iemaksas: sociālā nodrošinājuma iemaksas veic gan darba ņēmēji, gan darba devēji. Tas kavē darbvietu radīšanu un līdzdalību darba tirgū, jo īpaši zema atalgojuma saņēmējiem un otrajiem pelnītājiem. Tajā pašā laikā citi ieņēmumu avoti, kas mazāk kaitē taisnīgai un ilgtspējīgai izaugsmei, piemēram, vides vai īpašuma nodokļi, joprojām netiek pietiekami izmantoti, pat ņemot vērā nesenās reformas. Videi kaitīgas subsīdijas kavē zaļo pārkārtošanos. Nesenā ekosociālā nodokļu reforma nodrošina nodokļu atvieglojumus mājāsaimniecībām un uzņēmumiem un veido pamatu CO₂ emisiju cenu noteikšanai ārpus ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) darbības jomas. Turklāt iedzīvotāju ienākuma nodokļa automātiska indeksācija atbilstoši inflācijai ir vērā ņemama reforma, kas krietni samazina iedzīvotāju ienākuma nodokļa sloga pieaugumu nodokļu maksātājiem, izmantojot pārvirzi uz augstāku nodokļu kategoriju ("*tax bracket creep*"). Tomēr joprojām pastāv strukturālas problēmas un ir iespējams vēl vairāk samazināt slogu darbaspēkam, veicināt darbvietu radīšanu un darbaspēka piedāvājumu, jo īpaši zema atalgojuma saņēmējiem. Izaugsmei labvēlīgāku nodokļu labāka izmantošana varētu arī palīdzēt radīt vajadzīgās budžeta iespējas un uzlabot nodokļu sistēmas taisnīgumu.

- (30) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Ņemot vērā to, ka mehānisms, kas ir spēkā līdz 2026. gadam, ir pagaidu pasākums, ir būtiski ātri turpināt plāna īstenošanu. Austrijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana norit labi. Austrija iesniedza vienu maksājuma pieprasījumu, kas atbilst plāna 44 atskaites punktiem un mērķrādītājiem un pēc kura 2023. gada 20. aprīlī kopā tika izmaksāti 700 miljoni EUR. Pēc pirmā maksājuma pieprasījuma plāna īstenošana norit sekmīgi. Paredzams, ka Austrija iesniegs pieprasījumu veikt izmaiņas dažos pasākumos objektīvu apstākļu dēļ, piemēram, cenu pieauguma un piegādes ķēdes traucējumu dēļ. Tiek gatavota arī jauna REPowerEU nodaļa, un Austrijas iestādes cieši sadarbojas ar Komisijas dienestiem, lai to drīzumā iesniegtu. Jaunās REPowerEU nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Austrijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus minētā plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.
- (31) Komisija visus Austrijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp REPowerEU nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Austrijā.

- (32) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas risinātas ar atveseļošanas un noturības plānu un kohēzijas politikas programmām, Austrija saskaras ar vairākām papildu problēmām, kuras saistītas ar darba tirgu. Austrijas spēcīgā sociālās aizsardzības sistēma un plaši politikas pasākumi ir ierobežējuši Covid-19 pandēmijas sociālo ietekmi. Austrijai ir labi rezultāti lielākajā daļā Eiropas sociālo tiesību pīlāra dimensiju, taču joprojām pastāv dažas problēmas. Šīs problēmas jo īpaši attiecas uz to, ka netiek pietiekami izmantots sieviešu, mazkvalificētu darba ņēmēju, vecāka gadagājuma darba ņēmēju un migrantu izcelsmes personu potenciāls darba tirgū. Tas ir īpaši problemātiski, ņemot vērā kvalificēta darbaspēka trūkumu. Šo grupu neizmantotā potenciāla atraisīšana varētu mazināt spiedienu uz Austrijas darba tirgu.
- (33) Lai gan sieviešu nodarbinātības līmenis Austrijā pārsniedz Savienības vidējo rādītāju, Austrijā ir otrs augstākais sieviešu nepilnas slodzes nodarbinātības līmenis. Vairāk nekā puse Austrijas sieviešu 2022. gadā strādāja nepilnu darba laiku, un zemu atalgotās nozarēs vairāk strādā sievietes. Tas liecina par ievērojamu iespēju palielināt sieviešu pilna laika līdzdalību darba tirgū. Tomēr nepietiekama un kvalitatīva bērnu aprūpe par pieņemamu cenu, jo īpaši lauku apvidos, apgrūtina mātēm aktīvāku līdzdalību darba tirgū. Austrijā ir viens no zemākajiem formālās bērnu aprūpes rādītājiem bērniem līdz trīs gadu vecumam Savienībā, formālajā bērnu aprūpē ir tikai 28 % bērnu vecumā līdz trīs gadiem. Lai risinātu šos jautājumus, ir būtiski palielināt kvalitatīvas bērnu aprūpes piedāvājumu, paaugstinot kvalitātes standartus un paplašinot pieejamību, un veicināt pilna laika nodarbinātību, piemēram, piemērojot nodokļu atvieglojumus. Ja panāktu, ka vairāk sieviešu strādā pilnas slodzes darbu, tas varētu arī palīdzēt novērst pastāvīgi lielo vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību Austrijā, kā arī lielo sieviešu un vīriešu pensiju atšķirību, vienlaikus novēršot darbaspēka trūkumu darba tirgū.

- (34) Varētu vēl vairāk uzlabot vairāku nelabvēlīgā situācijā esošu grupu integrāciju darba tirgū, jo īpaši mazkvalificētu personu un migrantu izcelsmes cilvēku integrāciju darba tirgū. Aptuveni 45 % ilgstošo bezdarbnieku Austrijā ir ieguvuši tikai pamatskolas izglītību. Migrantu izcelsmes cilvēku līdzdalība darba tirgū kopumā ir ievērojami mazāka nekā attiecīgajā valstī dzimušajiem iedzīvotājiem, un bērnu vēlāko ienākumu līmeni Austrijā nereti nosaka viņu vecāku ienākumi. Lai gan Austrijas atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir veicināt mazkvalificētu darba ņēmēju un ilgtermiņa bezdarbnieku pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi, ar šiem pasākumiem pilnībā netiek risināta pamatā esošā migrantu izcelsmes cilvēku un mazkvalificētu darba ņēmēju līdzdalības problēma. Lai pārtrauktu joprojām ciešo saikni starp vecāku un viņu bērnu izglītības rezultātiem Austrijā ¹⁶, ir ļoti svarīgi nodrošināt kvalitatīvāku agrīno pirmsskolas izglītību, pilna laika skolas un labāku digitālo infrastruktūru. Jauno imigrantu un citu nelabvēlīgā situācijā esošu grupu integrāciju varētu veicināt labāka individuālā mentorēšana skolās, vieglāk pieejami valodas kursi un Austrijas mācekļības sistēmas efektīvāka izmantošana. Vienlaikus ir būtiski nodrošināt pietiekamas mūžizglītības iespējas nelabvēlīgā situācijā esošām grupām visās vecuma grupās.
- (35) Var uzlabot gados vecāku darba ņēmēju, t. i., 55–64 gadus vecu cilvēku, līdzdalību darba tirgū. Pēdējā laikā ilgtermiņa tendence palielināt gados vecāku darba ņēmēju līdzdalību darba tirgū ir ievērojami palēninājusies, un vecāka gadagājuma darba ņēmēju vispārējais nodarbinātības līmenis ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju. Lai novecojošā sabiedrība turpinātu strādāt ilgāk, arvien svarīgāk ir pielāgot darba ņēmēju uzdevumus dažādiem viņu darba dzīves posmiem un ņemt vērā vecāka gadagājuma cilvēku vajadzības. Labāki stimuli faktiskā pensionēšanās vecuma palielināšanai, piemēram, zemāki darbaspēka nodokļi vai zemākas ar algu nesaistītās darbaspēka izmaksas tiem, kuri ilgāk paliek nodarbināti, palīdzētu mazināt darbaspēka trūkumu Austrijas darba tirgū.

¹⁶ Eiropas Komisijas Izglītības un apmācības pārskats par 2022. gadu – ziņojums par Austriju.

- (36) Krievijas iebrukums Ukrainā ir atklājis Austrijas energoapgādes drošības neaizsargātību. Lai gan Austrijai izdevās nedaudz samazināt atkarību no Krievijas gāzes importa, kas 2022. gadā bija samazinājies līdz 57 % no Austrijas kopējā gāzes importa salīdzinājumā ar 80 % 2021. gadā, tas joprojām ievērojami pārsniedz Savienības vidējo rādītāju. Lai dažādotu enerģijas avotus, valdība ieviesa finansiālus stimulus uzņēmumiem importēt gāzi no avotiem, kas nav Krievijas avoti, un 2022. gadā izveidoja stratēģisku gāzes rezervi. Tomēr Austrija joprojām saskaras ar ievērojamām problēmām energoapgādes drošības nodrošināšanā. Valstij joprojām trūkst skaidri noteikta ceļa īstermiņā, kas ļautu pilnībā atteikties no Krievijas gāzes importa. Turklāt joprojām netiek pietiekami izmantots atjaunīgo gāzu, piemēram, ūdeņraža, ražošanas un pārvades potenciāls, jo īpaši pret piegādes traucējumiem neaizsargātās nozarēs un reģionos.
- (37) 2021. gadā atjaunīgās enerģijas īpatsvars Austrijā bija 36 % no enerģijas galapatēriņa, un tas ir krietni virs Savienības vidējā rādītāja. Lai sasniegtu Austrijas klimata mērķus, kas ietver klimatneitralitātes panākšanu līdz 2040. gadam, valstij šis īpatsvars ir vēl vairāk jāpalielina. Ar 2021. gada Atjaunīgo energoresursu attīstības likumu, kas ir iekļauts kā reforma atveseļošanas un noturības plānā, tika izveidots satvars, kas atbalstīs atjaunīgās enerģijas īpatsvara palielināšanu elektroenerģijas patēriņā. Reformas mērķis ir līdz 2030. gadam palielināt ikgadējo no atjaunīgajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas daudzumu par 27 TWh, kas palīdzēs līdz minētajam gadam sasniegt valsts mērķrādītāju panākt 100 % atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas patēriņu (salīdzinājumā ar pašreizējo 81 % 2020. gadā). Tomēr atjaunīgo energoresursu turpmākajā attīstībā joprojām ir problēmas, piemēram, ilgās telpiskās plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras, sarežģītais pilnvaru sadalījums starp federālo un reģionālo pārvaldes līmeni un personāla problēmas pārvaldē. Austrija ir spērusi pirmo soli, ieviešot racionālāku ietekmes uz vidi novērtējumu atjaunīgās enerģijas projektiem. Turklāt Austrija varētu labāk saskaņot telpisko zonējumu ar zaļās pārkārtošanās mērķiem, risināt personāla problēmas un vairāk ieguldīt tīkla infrastruktūrā, piemēram, uzglabāšanas, sadales un pārvades infrastruktūrā. Atjaunīgās enerģijas plašākai izmantošanai arī nāktu par labu tas, ka tiktu izveidotas īpašas zonas atjaunīgo energoresursu (jo īpaši vēja enerģijas) paātrinātai izvēršanai ar saīsinātām un vienkāršām atļauju piešķiršanas procedūrām, un atjaunīgās enerģijas atzīšana par sevišķi svarīgu sabiedrības interesēm saskaņā ar vērienīgākiem atjaunīgo energoresursu enerģijas mērķrādītājiem, kas noteikti paketē "Gatavi mērķrādītājam 55 %" un *REPowerEU* plānā. Varētu turpināt arī pētīt atjaunīgo energoresursu papildu avotus, piemēram, ģeotermālo enerģiju.

- (38) Dabaszgāzes patēriņš Austrijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 19 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos piecos gados, pārsniedzot samazinājuma mērķrādītāju 15 %. Austrija varētu turpināt centienus uz laiku samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2022/1369 ¹⁷. Turklāt energoefektivitātes mērķu vēriena palielināšana ēku sektorā un apstrādes rūpniecībā samazinātu atkarību no fosilajām degvielām. Austrijas ilgtermiņa renovācijas stratēģijā ir noteikti skaidri starposma mērķi 2050. gadam, un tās mērķis ir panākt ēku fonda dekarbonizāciju 80 % apmērā. Tās atvēršanas un noturības plāna mērķis ir arī pakāpeniski atteikties no fosilās degvielas katliem ēku sektorā un aizstāt tos ar atjaunīgo energoresursu siltumapgādes tehnoloģijām vai centralizēto siltumapgādi. Tomēr Austrijas 2030. gada energoefektivitātes mērķrādītāji nav pietiekami vērienīgi, lai sasniegtu paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" un *REPowerEU* plāna mērķus. Šis jautājums būtu jārisina ar 2023. gadā gaidāmo jauno Energoefektivitātes likumu, kura mērķis ir līdz 2030. gadam samazināt enerģijas galapatēriņu par 18 %. Kopumā Austrijai būs svarīgi paātrināt investīcijas ēku pamatīgā renovācijā, aizstāt fosilās degvielas ar atjaunīgajiem energoresursiem siltumapgādē un labāk pārvaldīt enerģijas patēriņu, izmantojot komunālo pakalpojumu digitalizāciju (piemēram, viedos skaitītājus un termostatus). Turklāt būs ļoti svarīgi paātrināt ēku siltināšanas pašreizējo lēno tempu. Šā jautājuma risināšanā izšķiroša nozīme būs Atjaunīgās siltumapgādes likuma, kas ir Austrijas atvēršanas un noturības plāna pamatreforma, savlaicīgai īstenošanai.

¹⁷ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

- (39) Zaļās pārkārtošanās uzsākšana ietvers arī emisiju samazināšanu vairākās nozarēs, jo īpaši tajās, kas saistītas ar transportu, jo minētajās nozarēs ir ievērojams emisiju samazināšanas potenciāls. Austrija pašlaik ir nozīmīga tranzīta valsts kravu autopārvadājumiem Alpu valstīs. Lai gan Austrijas atveseļošanas un noturības plānā ir iekļautas vairākas investīcijas ilgtspējīgā transportā, ar transportu saistīto emisiju turpmāka samazināšana, vienlaikus risinot mobilitātes nabadzības problēmu, būs būtiska klimatneitralitātes panākšanai. Ļoti svarīgi būs arī izstrādāt papildu mobilitātes risinājumus, piemēram, attiecībā uz "pēdējā kilometra" risinājumu un alternatīvām automobiļu izmantošanai, jo īpaši lauku apvidos.
- (40) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. 2022. gadā tika ziņots par darbaspēka nepietiekamību Austrijā 17 profesijās, kurās zaļās pārkārtošanās īstenošanai vajadzīgas konkrētas prasmes vai zināšanas, tostarp inženierbūvniecības tehnika, jumiķa un inženiera mehānika profesijā. Saskaņā ar zaļo darbvietu ģenerālplānu Austrija ir ieviesusi zaļo darbvietu platformu, lai palīdzētu saskaņot darbaspēka pieprasījumu un piedāvājumu. Minētā ģenerālplāna īstenošana būs būtiska, lai nodrošinātu savlaicīgu pārkārtošanos uz zaļo ekonomiku. Savā Taisnīgas pārkārtošanās rīcības plānā par apmācību un pārkvalifikāciju Austrija ir noteikusi pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot kvalificēta darbaspēka piedāvājumu atjaunīgās enerģijas nozarē, stimulēt darbaspēka prasmju pilnveidi un uzlabot izglītības standartus.

- (41) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ¹⁸ ir atspoguļots 1. ieteikumā.
- (42) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp, izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai
- i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam; iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirkjspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot otrreizējo ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērstu prasmju trūkumu; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs un orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansiālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Austrijai palīdzēs īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro un trešo ieteikumu,

¹⁸ Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

AR ŠO IESAKA Austrijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus, saistītos ietaupījumus izmantojot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu mājāsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 4,6 % ¹⁹.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa fiskālo stratēģiju pakāpeniskai un ilgtspējīgai konsolidācijai apvienojumā ar tādām investīcijām un reformām, kas veicina lielāku ilgtspējīgu izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Nodrošināt ilgtermiņa aprūpes sistēmas atbilstību un fiskālo ilgtspēju, kā arī veselības aprūpes sistēmas fiskālo ilgtspēju. Vienkāršot un racionalizēt fiskālās attiecības un kompetences starp valdības līmeņiem un saskaņot atbildību par finansējumu un tēriņiem. Uzlabot nodokļu struktūru, lai atbalstītu iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi.

2. Turpināt atveseļošanas un noturības plāna stabilu īstenošanu un ātri pabeigt *REPowerEU* nodaļu, lai nekavējoties sāktu tās īstenošanu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.

¹⁹ Tiek lēsts, ka tas atbilstu ikgadējam strukturālās budžeta bilances uzlabojumam vismaz 0,3 % apmērā no IKP 2024. gadā, kā aprakstīts 23. apsvērumā.

3. Palielināt sieviešu un vecāka gadagājuma cilvēku līdzdalību darba tirgū, cita starpā paplašinot kvalitatīvas bērnu aprūpes pakalpojumu pieejamību. Uzlabot darba tirgus rezultātus nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, piemēram, mazkvalificētiem darba meklētājiem un migrantu izcelsmes cilvēkiem, cita starpā uzlabojot viņu pamatprasmju līmeni.
4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām un dažādot gāzes piegādes avotus, lai ievērojami samazinātu atkarību no Krievijas. Paātrināt atjaunīgās enerģijas un nepieciešamās infrastruktūras ieviešanu, jo īpaši, vienkāršojot atļauju piešķiršanas procedūras un izveidojot īpašas paātrinātas izvēršanas zonas. Palielināt energoefektivitāti. Samazināt emisijas, jo īpaši transporta nozarē. Pastiprināt politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās procesam vajadzīgās prasmes un kompetences.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
